

Republika Srbija
VRHOVNI KASACIONI SUD
Kzz 38/12
23.05.2012. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni kasacioni sud, u veću sastavljenom od sudija: Bate Cvetkovića, predsednika veća, Nevenke Važić, Ljubice Knežević-Tomašev, Veska Krstajića i Biljane Sinanović, članova veća, sa savetnikom Vrhovnog kasacionog suda Milom Ristić, kao zapisničarem, u krivičnom predmetu protiv okrivljenog S.U., zbog krivičnog dela nedavanje izdržavanja iz člana 195. stav 1. Krivičnog zakonika u produženom trajanju u smislu člana 61. Krivičnog zakonika, odlučujući o zahtevu za zaštitu zakonitosti Republičkog javnog tužioca Ktz. 180/12 od 09.05.2012. godine, podignutom protiv pravnosnažne presude Apelacionog suda u Novom Sadu Kž1 3786/11 od 24.01.2012. godine, u sednici veća održanoj dana 23.05.2012. godine, doneo je

P R E S U D U

UVAŽAVA SE zahtev za zaštitu zakonitosti Republičkog javnog tužioca Ktz. 180/12 od 09.05.2012. godine, kao osnovan, pa se PREINAČUJE pravnosnažna presuda Apelacionog suda u Novom Sadu Kž1 3786/11 od 24.01.2012. godine, tako što Vrhovni kasacioni sud okrivljenom S.U. za krivično delo nedavanje izdržavanja iz člana 195. stav 1. Krivičnog zakonika u produženom trajanju u smislu člana 61. Krivičnog zakonika, za koje je presudom Osnovnog suda u Pančevu 9K 780/11 od 06.09.2011. godine oglašen krivim, na osnovu člana 64, 65. i 66. Krivičnog zakonika izriče

USLOVNU OSUDU

tako što mu utvrđuje kaznu zatvora u trajanju od pet meseci i istovremeno određuje da se ova kazna neće izvršiti, ako u roku od jedne godine po pravnosnažnosti presude ne izvrši novo krivično delo.

Okrivljeni se obavezuje da naknadi troškove krivičnog postupka u iznosu od 3.000,00 dinara na ime paušala, te na ime nagrade punomoćnika oštećenog advokata S.L. iznos od 22.330,00 dinara koje je dužan da plati u roku od 15 dana po pravnosnažnosti presude pod pretnjom prinudnog izvršenja.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Osnovnog suda u Pančevu 9K 780/11 od 06.09.2011. godine okrivljeni S.U. oglašen je krivim zbog krivičnog dela nedavanje izdržavanja iz člana 195. stav 1. Krivičnog zakonika u produženom trajanju u smislu člana 61. Krivičnog zakonika, za koje mu je izrečena uslovna osuda, tako što mu je utvrđena kazna zatvora u trajanju od pet meseci, a koja kazna se neće izvršiti ukoliko u roku od jedne godine ne počinu novo krivično delo.

Usvojen je i imovinskopravni zahtev mal. U.U., zastupanog po majci Ž.O. sa punomoćnikom S.L., adv. iz P. u celini te je obavezan okrivljeni da oštećenom na ime naknade štete plati iznos od 70.000,00 dinara u roku od 15 dana od pravnosnažnosti presude pod pretnjom prinudnog izvršenja.

Okrivljeni je obavezan da naknadi troškove krivičnog postupka u iznosu od 3.000,00 dinara na ime paušala, te na ime nagrade punomoćnika oštećenog advokata S.L. iznos od 22.330,00 dinara, koji je dužan da plati u roku od 15 dana od dana pravnosnažnosti presude pod pretnjom prinudnog izvršenja.

Presudom Apelacionog suda u Novom Sadu Kž1 3786/11 od 24.01.2012. godine nakon održanog pretresa delimično je uvažena žalba okrivljenog S.U. izjavljena putem branioca, pa je presuda Osnovnog suda u Pančevu 9K 780/11 od 06.09.2011. godine preinačena u delu odluke o specijalnom uslovu u smislu člana 195. stav 4. KZ, tako što je Apelacioni sud u Novom Sadu okrivljenom S.U. sa generalijama kao u spisima za izvršeno krivično delo nedavanje izdržavanja iz člana 195. stav 1. KZ u produženom trajanju u smislu člana 61. KZ, zadržao kao pravilnu izrečenu uslovnu osudu sa utvrđenom kaznom zatvora od pet meseci i rokom provere od jedne godine i na osnovu člana 195. stav 4. i člana 65. stav 2. KZ odredio da će se utvrđena kazna zatvora izvršiti ako osuđeni u roku od 60 dana ne isplati zaostale rate dečijeg izdržavanja za mal. sina U.U., na ruke zakonskoj zastupnici majci Ž.O. u iznosu od 63.000,00 dinara, a odluka o imovinskopravnom zahtevu u pobijanoj presudi je

ukinuta.

U ostalom delu žalba branioca okrivljenog S.U. je odbijena kao neosnovana a pobijana presuda u nepreinačenom delu potvrđena.

Protiv presude Apelacionog suda u Novom Sadu Kž1 3786/11 od 24.01.2012. godine Republički javni tužilac podigao je zahtev za zaštitu zakonitosti zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 368. stav 1. tačka 9. ZKP u vezi člana 382. ZKP sa predlogom da Vrhovni kasacioni sud uvaži zahtev i donese presudu kojom će prinačiti presudu Apelacionog suda u Novom Sadu Kž1 3786/11 od 24.01.2012. godine tako što će okrivljenom S.U., za krivično delo za koje je prvostepenom presudom oglašen krivim, izreći krivičnu sankciju u skladu sa odredbom člana 382. ZKP.

Vrhovni kasacioni sud je održao sednicu veća u smislu člana 422. stav 3. ZKP u odsustvu uredno obaveštenog Republičkog javnog tužioca, na kojoj je razmotrio spise predmeta, sa pobijanom presudom, pa je po oceni navoda u zahtevu, našao:

Zahtev za zaštitu zakonitosti je osnovan.

Osnovano Republički javni tužilac u zahtevu ističe da je pobijanom pravnosnažnom presudom učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 368. stav 1. tačka 9. u vezi člana 382. ZKP, na štetu okrivljenog S.U., jer je povodom žalbe branioca okrivljenog izjavljene u korist okrivljenog protiv prvostepene presude, drugostepeni sud povredio načelo zabrane preinačenja na gore (reformatio in peius) propisano odredbom člana 382. ZKP.

Naime, odredbom člana 382. ZKP, propisano je da ako je izjavljena žalba samo u korist optuženog, presuda se ne sme izmeniti na njegovu štetu u pogledu pravne kvalifikacije krivičnog dela i krivične sankcije.

U konkretnom slučaju, okrivljeni S.U. je prvostepenom presudom oglašen krivim zbog krivičnog dela nedavanje izdržavanja iz člana 195. stav 1. KZ u produženom trajanju u smislu člana 61. KZ, za koje mu je izrečena uslovna osuda tako što je utvrđena kazna zatvora u trajanju od pet meseci koja se neće izvršiti ukoliko u roku od jedne godine ne izvrši novo krivično delo.

Protiv ove presude žalbu je izjavio branilac okrivljenog S.U. adv. B.N. iz P., a koju žalbu je Apelacioni sud u Novom Sadu presudom Kž1 3786/11 od 24.01.2012. godine nakon održanog pretresa delimično uvažio i prvostepenu presudu preinačio u delu odluke o specijalnom uslovu u smislu člana 195. stav 4. KZ i člana 65. stav 2. KZ time što je zadržao kao pravilno izrečenu uslovnu osudu sa utvrđenom kaznom zatvora od pet meseci i rokom provere od jedne godine, i odredio da će se utvrđena kazna zatvora izvršiti ako osuđeni u roku od 60 dana ne isplati zaostale rate dečijeg izdržavanja za mal.sina U.U., na ruke zakonskoj zastupnici majci Ž.O. u iznosu od 63.000,00 dinara, u kom smislu je prvostepena presuda u delu odluke o imovinskopravnom zahtevu ukinuta.

Po nalaženju Vrhovnog kasacionog suda, drugostepeni sud je pravilno našao da iznos neisplaćenih rata dečijeg izdržavanja ne predstavlja imovinskopравни zahtev, već obavezu okrivljenog, da plati određeni iznos na ime izdržavanja po pravnosnažnoj sudskoj odluci, presudi Opštinskog suda u Pančevu P. br. 879/09 od 10.08.2009. godine.

Međutim, imajući u vidu da prvostepenom presudom okrivljenom nije postavljena navedena obaveza uz izrečenu uslovnu osudu u smislu člana 65. stav 2. KZ, to drugostepeni sud po žalbi branioca nije bio ovlašćen da

okrivljenom određuje dodatni uslov za opozivanje uslovne osude, to jest određivanje da će se kazna zatvora od pet meseci izvršiti ne samo u situaciji ukoliko okrivljeni u roku od jedne godine izvrši novo krivično delo, nego i „ako u roku od 60 dana ne isplati rate dečijeg izdržavanja ... u iznosu od 63.000,00 dinara“.

Na navedeni način drugostepeni sud je u delu odluke o krivičnoj sankciji povredio načelo zabrane preinačenja na gore propisano članom 382. ZKP, a time i doneo presudu uz bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 368. stav 1. tačka 9. ZKP, našta se osnovano u zahtevu za zaštitu zakonitosti ukazuje, bez obzira što je prvostepena presuda ukinuta u delu o imovinskopravnom zahtevu.

Stoga je Vrhovni kasacioni sud uvažio kao osnovan zahtev za zaštitu zakonitosti i preinačio drugostepenu presudu, tako što je okrivljenom izrekao uslovnu osudu kao u prvostepenoj presudi bez primene odredbe člana 65. stav 2. KZ i time postupio u skladu sa odredbom člana 382. ZKP, čime je otklonio i bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 368. stav 1. tačka 9. ZKP.

Sa iznetih razloga, a na osnovu člana 30. stav 1. Zakona o uređenju sudova („Službeni glasnik RS“ broj 116/08), i primenom člana 24. stav 7. i člana 425. stav 1. ZKP, Vrhovni kasacioni sud je odlučio kao u izreci presude.

Zapisničar-savetnik

Mila Ristić

Predsednik veća, sudija

Bata Cvetković